EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 08 24
COM(2020) 467 final

2020/0220 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Slovėnijai pagal Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Tarybos reglamente (ES) 2020/672 (toliau – SURE reglamentas) nustatyta teisinė sistema, pagal kurią valstybėms narėms, kurios dėl COVID-19 protrūkio patiria didelį ekonomikos sukrėtimą arba kurioms toks sukrėtimas gresia, teikiama Sąjungos finansinė parama. Parama pagal SURE skirta pirmiausia sutrumpinto darbo laiko tvarkos ar panašioms priemonėms, kuriomis siekiama apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis ir taip sumažinti nedarbo ir pajamų praradimo mastą, finansuoti, taip pat naudojama kaip papildoma priemonė tam tikroms su sveikata susijusioms priemonėms, visų pirma darbo vietoje, finansuoti.

2020 m. rugpjūčio 7 d. Slovėnija paprašė Sąjungos finansinės paramos pagal SURE reglamentą. Pagal SURE reglamento 6 straipsnio 2 dalį Komisija pasikonsultavo su Slovėnijos valdžios institucijomis, kad patikrintų, ar staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos išlaidos, tiesiogiai susijusios su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, kurių imtasi dėl COVID-19 pandemijos. Visų pirma tai susiję su:

(1) darbo užmokesčio kompensavimo schema, skirta darbuotojams, kurie nedirbo (arba laukė, kol galės dirbti), nes darbdaviai laikinai negalėjo užtikrinti darbo dėl su verslu susijusių priežasčių. Pagal šią schemą mokama išmoka negali viršyti 80 % darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio per pastaruosius tris mėnesius, tačiau negali būti mažesnė už Slovėnijoje mokamą minimalų darbo užmokestį ir priklauso nuo to, ar darbuotojo darbo vieta išlaikoma, kol darbdavys dalyvauja šioje schemoje. Schema galiojo nuo 2020 m. kovo 13 d. iki 2020 m. gegužės 31 d. Vėliau schema buvo pratęsta nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2020 m. rugpjūčio 31 d. Ją planuojama tęsti iki 2020 m. rugsėjo pabaigos;

(2) darbuotojų, kurie naudojasi darbo užmokesčio kompensavimo schema, atleidimu nuo socialinio draudimo įmokų mokėjimo. Ši schema taip pat galiojo nuo 2020 m. kovo 13 d. iki 2020 m. gegužės 31 d.;

(3) sutrumpinto darbo laiko tvarka, pagal kurią darbdaviai gali laikinai pradėti leisti dirbti darbuotojams ne visą darbo dieną ir jiems mokamas atlyginimas už visą darbo dieną. Darbdavys gauna nustatyto dydžio subsidiją už nedirbtas darbuotojų darbo valandas su sąlyga, kad darbuotojo darbo vieta bus išlaikyta, kol darbdavys dalyvauja schemoje, ir už dar vieną papildomą mėnesį. Tvarka galioja nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.;

(4) schema, pagal kurią subsidijuojamas pensijų ir invalidumo draudimo įmokų (įskaitant profesinių pensijų įmokas) mokėjimas darbo vietoje likusiems darbuotojams. Ši priemonė buvo taikoma kartu su darbdavio prievole kas mėnesį mokėti 200 EUR krizės išmoką dirbantiems darbuotojams, kurių darbo užmokestis yra mažesnis nei tris kartus padidintas minimalus darbo užmokestis. Valdžios institucijos prašė pateikti vėliausius turimus galutinius duomenis tik apie tą dalį išlaidų, kuri yra susijusi su darbuotojais, kurie nuolat dirbo. Ši priemonė galiojo nuo 2020 m. kovo 13 d. iki 2020 m. gegužės 31 d.;

(5) priemone, pagal kurią finansuojamos savarankiškai dirbančių asmenų, ūkininkų ir religinių darbuotojų socialinio draudimo įmokos. Priemonė apima visas socialinio draudimo įmokas, mokamas paramos gavėjams, kurie buvo apdrausti ir per epidemiją negalėjo vykdyti savo ekonominės veiklos arba galėjo vykdyti tik dalį šios veiklos. Ši priemonė galiojo nuo 2020 m. kovo 13 d. iki 2020 m. gegužės 31 d.;

(6) bazine pajamų parama savarankiškai dirbantiems asmenims, ūkininkams ir religiniams darbuotojams, pagal kurią kovo mėn. buvo suteikta 350 EUR parama, o balandžio ir gegužės mėn. – 700 EUR parama paramos gavėjams, kurie buvo apdrausti ir per epidemiją negalėjo vykdyti savo ekonominės veiklos arba galėjo vykdyti tik jos dalį. Ši priemonė galiojo nuo 2020 m. kovo 13 d. iki 2020 m. gegužės 31 d.

Slovėnija pateikė Komisijai atitinkamą informaciją.

Atsižvelgdama į turimus įrodymus, Komisija siūlo Tarybai priimti įgyvendinimo sprendimą suteikti Slovėnijai finansinę paramą pagal SURE reglamentą pirmiau nurodytoms priemonėms remti.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šis pasiūlymas visiškai atitinka Tarybos reglamentą (ES) 2020/672, pagal kurį teikiamas pasiūlymas.

Šis pasiūlymas papildo kitą Sąjungos teisės priemonę, kuria teikiama parama valstybėms narėms ištikus nelaimei, – 2002 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2012/2002, įsteigiantį Europos Sąjungos solidarumo fondą (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 2012/2002). Kovo 30 d. priimtas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/461, kuriuo ta priemonė iš dalies keičiama siekiant išplėsti jos taikymo sritį į ją įtraukiant didelio masto ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas ir apibrėžti konkrečius tinkamus finansuoti veiksmus.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pasiūlymas yra dalis įvairių priemonių, parengtų reaguojant į dabartinę COVID-19 pandemiją, tokių kaip Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva, ir papildo kitas priemones, kuriomis remiamas užimtumas, pavyzdžiui, Europos socialinį fondą ir Europos strateginių investicijų fondą (ESIF) / „InvestEU“. Šis pasiūlymas, kuriuo suteikiama galimybė skolinti ir skolintis siekiant šiuo konkrečiu COVID-19 protrūkio atveju paremti valstybes nares, veiks kaip antroji gynybos linija: pagal jį bus finansuojamos sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašios priemonės, padedančios apsaugoti darbo vietas ir taip nuo nedarbo rizikos apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šios priemonės teisinis pagrindas yra Tarybos reglamentas (ES) 2020/672.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Pasiūlymas parengtas atsižvelgiant į valstybės narės prašymą ir parodo Europos solidarumą, valstybėms narėms, nukentėjusioms nuo COVID-19 protrūkio, teikiant Sąjungos finansinę paramą laikinų paskolų forma. Kaip antroji gynybos linija, tokia finansinė parama laikinai padeda vyriausybėms finansuoti padidėjusias viešąsias išlaidas, susijusias su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, siekiant padėti apsaugoti darbo vietas ir taip nuo nedarbo ir pajamų praradimo rizikos apsaugoti darbuotojus ir savarankiškai dirbančius asmenis.

Tokia parama padės nukentėjusiems gyventojams, taip pat padės sušvelninti tiesioginį socialinį ir ekonominį dabartinės COVID-19 krizės poveikį.

- **Proporcingumo principas**

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą. Juo neviršijama to, kas būtina priemonės tikslams pasiekti.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Kadangi pasiūlymą reikėjo parengti skubiai, kad Taryba spėtų laiku jį priimti, surengti konsultacijų su suinteresuotosiomis šalimis nebuvo įmanoma.

- **Poveikio vertinimas**

Kadangi pasiūlymas yra skubus, poveikio vertinimas nebuvo atliktas.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Komisija turėtų galėti sudaryti sutartis dėl skolinimosi finansų rinkose, kad perskolintų tokias lėšas finansinės paramos pagal priemonę SURE prašančiai valstybei narei.

Be valstybių narių teikiamų garantijų, sistemoje įtvirtintos kitos apsaugos priemonės, užtikrinančios jos finansinį patikimumą:

- griežtas ir konservatyvus požiūris į finansų valdymą;
- paskolų portfelio sudarymas apribojant koncentracijos riziką, metinę su rizika susijusią poziciją ir pernelyg didelę riziką atskiroms valstybėms narėms, kartu užtikrinant, kad pakankamai išteklių būtų galima suteikti toms valstybėms narėms, kurioms jų labiausiai reikia, ir
- galimybės refinansuoti skolą.

2020/0220 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo Slovėnijai pagal Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 suteikiama laikina parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2020 m. gegužės 19 d. Tarybos reglamentą (ES) 2020/672 dėl Europos laikinos paramos priemonės nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos, susijusios su COVID-19 protrūkiu, mažinti (SURE) sukūrimo[1], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2020 m. rugpjūčio 7 d. Slovėnija paprašė Sąjungos finansinės paramos, kad papildytų nacionalines pastangas mažinti COVID-19 protrūkio poveikį ir švelninti jo socialinius bei ekonominius padarinius darbuotojams;

(2) numatoma, kad COVID-19 protrūkis ir išskirtinės priemonės, kurias Slovėnija įgyvendino siekdama suvaldyti protrūkį ir jo socialinį, ekonominį bei su sveikata susijusį poveikį, turės didžiulį poveikį viešiesiems finansams. Pagal Komisijos 2020 m. pavasario prognozę, iki 2020 m. pabaigos Slovėnijos valdžios sektoriaus deficitas ir skola turėtų sudaryti atitinkamai 7,2 % ir 83,7 % bendrojo vidaus produkto (BVP). Remiantis Komisijos 2020 m. tarpine vasaros prognoze, 2020 m. Slovėnijos BVP turėtų sumažėti 7,0 %;

(3) COVID-19 protrūkis imobilizavo didelę Slovėnijos darbo jėgos dalį. Dėl to Slovėnijoje staigiai smarkiai padidėjo viešosios išlaidos, susijusios su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, nurodytomis 4–9 konstatuojamosiose dalyse;

(4) 2020 m. rugpjūčio 7 d. Slovėnijos pateiktame prašyme nurodytais Įstatymu dėl dalinio darbo užmokesčio kompensavimo laikinosios priemonės[2] ir Įstatymu, kuriuo nustatomos intervencinės priemonės COVID-19 epidemijai suvaldyti ir jos pasekmėms piliečiams ir ekonomikai mažinti[3] buvo nustatyta darbo užmokesčio kompensavimo schema, skirta darbuotojams, kurie nedirbo (arba laukė, kol galės dirbti), nes darbdaviai laikinai negalėjo užtikrinti darbo dėl su verslu susijusių priežasčių. Pagal šią schemą mokama išmoka negali viršyti 80 % darbuotojų vidutinio darbo užmokesčio per pastaruosius tris mėnesius, tačiau negali būti mažesnė už Slovėnijoje mokamą minimalų darbo užmokestį ir priklauso nuo to, ar darbuotojo darbo vieta išlaikoma, kol darbdavys dalyvauja šioje schemoje. Schema galiojo nuo

[1] OL L 159, 2020 5 20, p. 1.
[2] (ZIUPPP), SR oficialusis leidinys 36/20.
[3] (ZIUZEOP), SR oficialusis leidinys 49/20.

2020 m. kovo 13 d. iki 2020 m. gegužės 31 d. Remiantis Įstatymu, kuriuo nustatomos intervencinėms priemonės COVID-19 epidemijos pasekmėms mažinti ir šalinti[4], vėliau schema buvo pratęsta nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2020 m. rugpjūčio 31 d. ir ją planuojama tęsti iki 2020 m. rugsėjo pabaigos;

(5) nustatytas darbuotojų, kurie naudojasi darbo užmokesčio kompensavimo schema, atleidimas nuo socialinio draudimo įmokų mokėjimo. Ši schema taip pat galiojo nuo 2020 m. kovo 13 d. iki 2020 m. gegužės 31 d.;

(6) parengta sutrumpinto darbo laiko tvarka, pagal kurią darbdaviai gali laikinai pradėti leisti dirbti darbuotojams ne visą darbo dieną ir jiems bus mokamas atlyginimas už visą darbo dieną. Darbdavys gauna nustatyto dydžio subsidiją už nedirbtas darbuotojų darbo valandas su sąlyga, kad darbuotojo darbo vieta bus išlaikyta, kol darbdavys dalyvauja schemoje, ir už dar vieną papildomą mėnesį. Schema galiojo nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.;

(7) darbo vietoje likusiems darbuotojams valdžios institucijos nustatė schemą, pagal kurią subsidijuojamas pensijų ir invalidumo draudimo įmokų (įskaitant profesinių pensijų įmokas) mokėjimas. Ši priemonė buvo taikoma kartu su darbdavio prievole kas mėnesį mokėti 200 EUR krizės išmoką dirbantiems darbuotojams, kurių darbo užmokestis yra mažesnis nei tris kartus padidintas minimalus darbo užmokestis. Valdžios institucijos prašė pateikti vėliausius turimus galutinius duomenis tik apie tą dalį išlaidų, kuri yra susijusi su darbuotojais, kurie nuolat dirbo. Ši priemonė galiojo nuo 2020 m. kovo 13 d. iki 2020 m. gegužės 31 d.;

(8) nustatyta priemonė, pagal kurią finansuojamos savarankiškai dirbančių asmenų, ūkininkų ir religinių darbuotojų socialinio draudimo įmokos. Priemonė apima visas socialinio draudimo įmokas, mokamas paramos gavėjams, kurie buvo apdrausti ir per epidemiją negalėjo vykdyti savo ekonominės veiklos arba galėjo vykdyti tik dalį šios veiklos. Ši priemonė galiojo nuo 2020 m. kovo 13 d. iki 2020 m. gegužės 31 d.;

(9) galiausiai nustatyta bazinė pajamų parama savarankiškai dirbantiems asmenims, ūkininkams ir religiniams darbuotojams, pagal kurią kovo mėn. buvo suteikta 350 EUR parama, o balandžio ir gegužės mėn. – 700 EUR parama paramos gavėjams, kurie buvo apdrausti ir per epidemiją negalėjo vykdyti savo ekonominės veiklos arba galėjo vykdyti tik jos dalį. Ši priemonė galiojo nuo 2020 m. kovo 13 d. iki 2020 m. gegužės 31 d.;

(10) Slovėnija atitinka Reglamento (ES) 2020/672 3 straipsnyje nustatytas finansinės paramos prašymo sąlygas. Slovėnija pateikė Komisijai tinkamų įrodymų, kad faktinės ir numatomos viešosios išlaidos nuo 2020 m. vasario 1 d. padidėjo 1 203 670 000 EUR dėl nacionalinių priemonių, kurių imtasi siekiant sumažinti socialinį ir ekonominį COVID-19 protrūkio poveikį. Tai staigus smarkus padidėjimas, nes naujosios priemonės taikomos didelei įmonių ir darbo jėgos daliai Slovėnijoje. Sąjungos lėšomis Slovėnija ketina finansuoti 90 000 000 EUR išaugusių išlaidų;

(11) Komisija pagal Reglamento (ES) 2020/672 6 straipsnį pasikonsultavo su Slovėnija ir patikrino, ar staiga smarkiai padidėjo faktinės ir numatytos viešosios išlaidos, tiesiogiai susijusios su sutrumpinto darbo laiko tvarkos ir panašiomis priemonėmis, nurodytomis 2020 m. rugpjūčio 7 d. prašyme;

[4] (Intervencijos įstatymas), *Zakon o interventnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic epidemije COVID-19* (ZIUOOPE), priimtas 2020 m. gegužės 30 d., Oficialusis leidinys Nr. 80/20.

(12) todėl finansinė parama turėtų būti suteikta siekiant padėti Slovėnijai mažinti didelio ekonomikos sukrėtimo, kurį sukėlė COVID-19 protrūkis, socialinį ir ekonominį poveikį;

(13) šis sprendimas neturėtų daryti poveikio procedūrų, kurios gali būti pradėtos dėl vidaus rinkos veikimo iškraipymo, ypač pagal SESV 107 ir 108 straipsnius, rezultatams. Jis nėra viršesnis už reikalavimą, kad valstybės narės praneštų Komisijai apie galimos valstybės pagalbos atvejus pagal SESV 108 straipsnį;

(14) Slovėnija turėtų reguliariai informuoti Komisiją apie planuojamų viešųjų išlaidų įvykdymą, kad Komisija galėtų įvertinti, kokiu mastu Slovėnija įvykdė tas išlaidas;

(15) sprendimas suteikti finansinę paramą priimtas atsižvelgiant į esamus ir numatomus Slovėnijos poreikius, taip pat į kitų valstybių narių pagal Reglamentą (ES) 2020/672 jau pateiktus ar numatomus pateikti finansinės paramos prašymus, taikant vienodo požiūrio, solidarumo, proporcingumo ir skaidrumo principus,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Slovėnija atitinka Reglamento (ES) 2020/672 3 straipsnyje nustatytas sąlygas.

2 straipsnis

1. Sąjunga suteikia Slovėnijai paskolą, kuri neviršija 1 113 670 000 EUR. Ilgiausias vidutinis paskolos grąžinimo terminas – 15 metų.

2. Šiuo sprendimu suteiktos finansinės paramos prieinamumo laikotarpis yra 18 mėnesių nuo pirmos dienos po šio sprendimo įsigaliojimo.

3. Komisija Sąjungos finansinę paramą Slovėnijai teikia ne daugiau kaip aštuoniomis dalimis. Bet kuri dalis gali būti išmokama viena ar keliomis dalinėmis išmokomis. Pirmos dalies dalinių išmokų grąžinimo terminai gali būti ilgesni negu 1 dalyje nurodytas ilgiausias vidutinis grąžinimo terminas. Tokiais atvejais kitų dalinių išmokų grąžinimo terminai nustatomi taip, kad išmokėjus visas dalis būtų laikomasi 1 dalyje nurodyto ilgiausio vidutinio grąžinimo termino.

4. Pirma dalis išmokama įsigaliojus Reglamento (ES) 2020/672 8 straipsnio 2 dalyje numatytam paskolos susitarimui.

5. Slovėnija apmoka Reglamento (ES) 2020/672 4 straipsnyje nurodyto Sąjungos finansavimo išlaidas, susijusias su kiekviena dalimi, ir visus su finansavimu susijusius Sąjungos mokesčius, sąnaudas ir išlaidas.

6. Dėl dalių dydžio ir išmokėjimo, kaip ir dėl dalinių išmokų dydžio, sprendžia Komisija.

3 straipsnis

Slovėnija gali finansuoti šias priemones:

(1) darbo užmokesčio kompensavimo schemą, nustatytą Įstatymo dėl dalinio darbo užmokesčio kompensavimo laikinosios priemonės 7 ir 8 straipsniuose ir Įstatymo, kuriuo nustatomos intervencinės priemonės COVID-19 epidemijai suvaldyti ir jos pasekmėms piliečiams ir ekonomikai mažinti (su pakeitimais) 21–32 straipsniuose ir pratęstą Įstatymo, kuriuo nustatomos intervencinės priemonės COVID-19 epidemijos pasekmėms mažinti ir šalinti, 24–34 straipsniais;

(2) darbuotojų, kurie naudojasi darbo užmokesčio kompensavimo schema, atleidimą nuo socialinio draudimo įmokų mokėjimo, nustatytą Įstatymo, kuriuo nustatomos intervencinės priemonės COVID-19 epidemijai suvaldyti ir jos pasekmėms piliečiams ir ekonomikai mažinti 21–32 straipsniuose;

(3) sutrumpinto darbo laiko tvarką, pagal kurią subsidijuojamas laikinas darbas ne visą darbo dieną, nustatytą Įstatymo, kuriuo nustatomos intervencinės priemonės COVID-19 epidemijos pasekmėms mažinti ir šalinti, 11–23 straipsniuose;

(4) darbuotojų pensijų ir invalidumo draudimo įmokų ir mėnesinės krizės išmokos mokėjimą, nustatytą Įstatymo, kuriuo nustatomos intervencinės priemonės COVID-19 epidemijai suvaldyti ir jos pasekmėms piliečiams ir ekonomikai mažinti 33 straipsnyje, susijusį su išlaidų dalimi, siejama su įmonėmis, kurios sumažino arba sustabdė darbo laiką arba kai darbuotojai nuolatos dirbo;

(5) savarankiškai dirbančių asmenų, ūkininkų ir religinių darbuotojų socialinio draudimo įmokų finansavimą, nustatytą Įstatymo, kuriuo nustatomos intervencinės priemonės COVID-19 epidemijai suvaldyti ir jos pasekmėms piliečiams ir ekonomikai mažinti, 38 straipsnyje;

(6) bazinę pajamų paramą savarankiškai dirbantiems asmenims, ūkininkams ir religiniams darbuotojams, nustatytą Įstatymo, kuriuo nustatomos intervencinės priemonės COVID-19 epidemijai suvaldyti ir jos pasekmėms piliečiams ir ekonomikai mažinti 34 straipsnyje.

4 straipsnis

Slovėnija iki [*DATA*: *šeši mėnesiai po šio sprendimo paskelbimo*], o po to – kas šešis mėnesius informuoja Komisiją apie numatytų viešųjų išlaidų įvykdymą, kol tos numatytos viešosios išlaidos bus visiškai įvykdytos.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Slovėnijos Respublikai.

6 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas